

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Prop. 99 S

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Investeringer i Forsvaret og andre saker

*Tilråding fra Forsvarsdepartementet 4. april 2025,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

Hensikten med denne proposisjonen er å be om Stortingets godkjenning til å starte opp to nye investeringsprosjekter, endre omfanget eller kostnadsrammen på fire tidligere godkjente investeringsprosjekter, og å informere Stortinget om en sak.

Utgangspunktet for godkjenning av oppstart og endring av investeringsprosjektene i Forsvaret er de årlige budsjettproposisjonene (Prop. 1 S). Denne proposisjonen fyller således ut budsjettproposisjonen.

Investeringsprosjektene som proposisjonen omtaler er alle i samsvar med inneværende langtidsplan for forsvarssektoren, jf. Prop. 87 S (2023–2024). De økonomiske rammene i denne proposisjonen er alle i 2025-kroner.

Proposisjonen har følgende innhold:

- Godkjenning av kostnadsramme for ett nytt materiellprosjekt: Prosjekt 1133 – Program Mime leveransebølge 3.
- Godkjenning av kostnadsramme for ett nytt eiendoms-, bygg- og anleggsprosjekt: Ørland – nye befalskvarter.
- Godkjenning av endring av kostnadsramme for fire materiellprosjekter: Prosjekt 2559 – Landbasert transportstøtte, prosjekt 5447 – Artillerisystem 155 mm, prosjekt 6359 – Fremtidig maritim minemottiltakskapabilitet og prosjekt 6380 – Kystjegerkommandoen oppgradering.

- Informasjon om navnenndring for Forsvarets kompetansesenter for logistikk og operativ støtte.

2 Forslag om godkjenning av oppstart av nye materiellinvesteringsprosjekter

2.1 Prosjekt 1133 Program Mime leveransebølge 3

Som en del av satsingen på IKT for bedret samhandling i Forsvarets operasjoner, besluttet gjennom Stortingets behandling av Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016) og Innst. 87 (2020–2021) til Prop. 14 S (2020–2021), skal kampnære IKT-systemer i land-, luft- og sjødomenet moderniseres. Dette skal sikre relevant og tidsriktig evne til kommando- og kontroll, situasjonsforståelse og informasjonsdeling mellom enheter i Forsvarets operative struktur, med allierte og med totalforsvaret.

Forsvarets program Mime er etablert for å realisere kampnære IKT-systemer til Forsvaret gjennom flerårige leveransebølger som blir gjennomført suksessivt frem mot 2030.

I lys av Riksrevisjonens undersøkelse av Forsvarets informasjonssystemer for kommunikasjon og informasjonsutveksling i operasjoner, Dokument 3:3 (2022–2023), samt programmets

viktighet, besluttet FD i februar 2024 å iverksette en risikoreduserende helsesjekk av program Mime for å kartlegge risikoer og identifisere tiltak for programmet. Undersøkelsene har avdekket at det hefter vesentlig risiko ved programmet, særlig innen gevinstrealisering og økonomi, styring, og strategisk partnerskap. FD følger opp iverksetting av en rekke tiltak for å bedre planlegging og gjennomføringen av leveransebølgene.

Oppfølgingen av riksrevisjonens undersøkelser og gjennomføring av risikoreduserende tiltak for programmet har medført en utsatt beslutning for leveransebølge 3. For å sikre framdrift med operative leveranser er deler av innholdet med selvstendige effekter tatt ut av leveransebølgen og etablert som et prosjekt med styringsramme 462 mill. kroner innenfor egen fullmakt. Det økonomiske omfanget av leveransebølge 3 er redusert tilsvarende. Med denne bakgrunnen er det gjennomført en supplerende analyse av det økonomiske omfanget for det justerte underlaget.

Leveransebølge 3 skal bidra til styrket evne til å utnytte nasjonale og allierte kapabiliteter gjennom modernisert kommunikasjonsinfrastruktur og forbedret samhandling. Flere av aktivitetene i leveransebølge 3 er videreføringer av aktiviteter i leveransebølge 2. Prioriterte operative effekter i leveransebølge 3 vil realiseres innenfor kommando og kontroll, målbekjempelse, etterretning, styrkebeskyttelse og samvirke i rammen av totalforsvaret. Leveransebølge 3 vil gjennomføres som et treårig tiltak i årene 2025–2027. Leveransebølge 3 vil fremskaffe robuste kommunikasjonsløsninger herunder serieleveranse av ny taktisk radio samt øke tilgangen til satellittbasert kommunikasjon og moderne trådløse mobilnettverk (5G) i Forsvarets avdelinger.

Riksrevisjonens undersøkelse understreker også behovet for bedre framdrift innen moderniseringen på dette området. Program Mime er et nødvendig tiltak for å bidra til forbedring av den alvorlige situasjonen omtalt i undersøkelsen.

Mime-programmet skal også bidra til å realisere målsettingene i nasjonal forsvarsindustriell strategi i tråd med Meld. St. 17 (2020–2021). Som et ledd i dette er det etablert et strategisk samarbeid med Kongsberg Defence & Aerospace (KDA), som vil ha en sentral rolle innenfor innovasjon, utvikling, anskaffelse og integrasjon i program Mime. KDA vil også ha en viktig rolle i å engasjere og skape muligheter for øvrige deler av norsk næringsliv.

Det er gjennomført ekstern kvalitetssikring (KS2) av prosjekt 1133 Mime leveransebølge 3 våren 2024 og en supplerende analyse av justert

omfang av leveransebølge 3 våren 2025. Forsvarsdepartementet vil følge opp de risikoene som er påpekt og tiltakene som ekstern kvalitetssikrer har anbefalt. Den foreslåtte kostnadsrammen for leveransebølge 3 er 6 143 mill. kroner medregnet merverdiavgift, gjennomføringskostnader og usikkerhetsavsetning. Leveransebølgens styringsramme settes til 4 558 mill. kroner medregnet merverdiavgift.

3 Forslag om godkjenning av endring av tidligere godkjente materiellinvesteringsprosjekter

3.1 Prosjekt 2559 Landbasert transportstøtte

Prosjektet ble vedtatt ved Stortingets behandling av Innst. 359 S (2017–2018) til Prop. 66 S (2017–2018). Forsvaret anskaffet om lag 2 000 Scania lastevogner i flere varianter i perioden 1987–1996, og vognene nærmer seg slutten av sin tekniske levetid. Gjennom prosjektet anskaffes det nye lastevogner som erstatning for Scania-lastevognene. Innenfor sine fullmakter har Forsvarsdepartementet tidligere godkjent anskaffelser av de 125 høyest prioriterte lastevognene i ulike varianter. Disse lastevognvariantene anskaffes gjennom avrop på en felles norsk-svensk rammeavtale inngått med det tyske selskapet Rheinmetal MAN Military Vehicles. Det er så langt mottatt og overført 109 vogner fra leverandøren til Forsvaret. Resterende vogner er under overføring til Forsvaret.

Den samme rammeavtalen ligger også til grunn ved anskaffelsene i prosjekt 2559. Prosjektet skal anskaffe 340 nye lastevogner i ulike versjoner. Om lag 500 av Scaniavognene i best tilstand skal levetidsforlenges. Dette arbeidet pågår, og gjøres i stor grad gjennom kjøp av reservedeler og komponenter som står i fare for å gå ut av produksjon.

Gjennom Stortingets behandling av Innst. 7 S (2024–2025) til Prop. 1 S (2024–2025) ble kostnadsrammen for prosjektet økt for å muliggjøre en anskaffelse av ytterligere ca. 100 lastevogner til Forsvaret.

Som følge av en donasjon av materiell til Ukraina er det behov for å gjenanskaffe lastevogner og containere. Prosjektets prisjusterte kostnadsramme foreslås derfor økt med 16 mill. kroner til 3 388 mill. kroner inkludert merverdiavgift, usikkerhetsavsetning og gjennomføringskostnader. Prosjektets styringsramme settes til 3 261 mill. kroner inkludert merverdiavgift.

3.2 Prosjekt 5447 Artillerisystem 155 mm

Prosjektet ble vedtatt ved Stortingets behandling av Innst. 83 S (2017–2018) til Prop. 12 S (2017–2018). Prosjektet har anskaffet 24 artilleriskyts med tilhørende ammunisjonskjøretøy, materiell for utdanning og logistikk til Brigade Nord. Leveranser av artillerisystemene startet i 2019 og ble fullført i 2020. Det nye artillerisystemet erstattet M109-systemet som ble anskaffet på slutten av 1960-tallet. Det nye systemet har evne til å levere ildstøtte på avstander over 40 km på en effektiv og sikker måte.

Ved Stortingets behandling av Innst. 420 S (2021–2022) til Prop. 75 S (2021–2022) ble det vedtatt å tilføre ytterligere skyts og ammunisjonskjøretøy til Hæren. Tilleggsanskaffelsen er iverksatt gjennom utløsning av en opsjon som ligger i den opprinnelige inngåtte kontrakten. Tilleggsanskaffelsen er planlagt levert innen 2026.

Gjennom behandlingen av gjeldende langtidsplan for Forsvaret ble det besluttet å opprette Finnmarksbrigaden. Brigaden skal etableres med bl.a. en artilleribataljon, og denne planlegges utrustet med 24 skyts av samme type som allerede er levert Brigade Nord. Også denne tilleggsanskaffelsen gjøres gjennom utløsning av en opsjon i den opprinnelige kontrakten.

Den planlagte anskaffelsen av artilleri til Finnmarksbrigaden vil bli finansiert innenfor den avsatte rammen i gjeldende langtidsplan. For tiden pågår en konseptvalgutredning for Finnmarksbrigaden. Arbeidet med denne har avdekket noe usikkerhet knyttet til driftskostnader, og Forsvaret har derfor anbefalt at det nå anskaffes 24 skyts til brigaden. En eventuell ytterligere anskaffelse av skyts og ammunisjonskjøretøy vil bli vurdert etter at konseptvalgutredningen for Finnmarksbrigaden er ferdigstilt.

Ved inngåelse av kontrakten måtte leverandøren forplikte seg til industrielt samarbeid med Norge. Forpliktelsen vil bli økt tilsvarende verdien på opsjonen som nå planlegges utløst.

Prosjektets kostnadsramme foreslås økt med 5 650 mill. kroner til 11 117 mill. kroner inkludert usikkerhetsavsetning, gjennomføringskostnader og merverdiavgift for anskaffelse av 24 skyts med tilhørende reservedelsbeholdning. Prosjektets styringsramme settes til 10 514 mill. kroner inkludert merverdiavgift.

3.3 Prosjekt 6359 Fremtidig maritim minemottiltakskapabilitet

Prosjektet ble vedtatt ved Stortingets behandling av Innst. 7 S (2023–2024) til Prop. 1 S (2023–

2024). Prosjektet skal anskaffe en ny maritim minemottiltakskapasitet til Sjøforsvaret basert på autonome og ubemannede systemer.

Maritim minemottiltakskapabilitet gir Forsvaret evne til å oppdage og uskadeliggjøre miner og sprenglegemer i havet. En relevant minemottiltakskapabilitet er viktig for å kunne manøvrere egne maritime styrker, og ikke minst for mottak av allierte forsterkninger som fremføres med sjøtransport til Norge.

Gjennom arbeidene med ny langtidsplan for forsvarssektoren ble det vurdert at den godkjente minemottiltakskapabiliteten er for liten, sett i forhold til de operative behov som en ny sikkerhetspolitisk situasjon tilsier.

Det foreslås derfor å utvide omfanget av prosjektet med flere systemer og mer materiell for å sørge for at det er tilstrekkelige ressurser til å sikre bevegelsesfrihet i norske farvann også i en krise eller krig, og at det er mindre fare for stopp i en operasjon på grunn av utilsiktede feil med utstyret. Utvidelsen sørger for at det er nok materiell til både å stille styrker tilgjengelig for operasjoner utenlands, dersom dette blir nødvendig, og drive styrkeproduksjon samtidig.

Prosjektet har gjennomgått fornyet ekstern kvalitetssikring og kvalitetssikrer støtter endringen, og finner omfangsøkningen godt begrunnet og forankret i den strategiske opprustningen av Forsvaret. Øvrige risikofaktorer knyttet til tid og kost for gjennomføringen av prosjektet påpekt gjennom kvalitetssikringen følges opp av Forsvarsdepartementet i gjennomføringen av prosjektet.

Det gjennomføres i tillegg to tiltak innen eiendom, bygg og anlegg (EBA) på Haakonsvern og Ramsund. Disse gjennomføres innenfor Forsvarsdepartementets fullmakter. Planlagt samlet kostnadsramme for disse er 335 mill. kroner inkludert merverdiavgift.

Prosjektets kostnadsramme foreslås økt med 3 970 mill. kroner til 8 737 mill. kroner inkludert merverdiavgift, usikkerhetsavsetning og gjennomføringskostnader. Prosjektets styringsramme settes til 7 492 mill. kroner inkludert merverdiavgift.

3.4 Prosjekt 6380 Kystjegerkommandoen oppgradering

Prosjektet ble godkjent ved Stortingets behandling av Innst. 425 S (2023–2024) til Prop. 59 S (2023–2024). Prosjektet skal anskaffe nødvendig materiell og eiendom, bygg og anlegg slik at Kystjegerkommandoen kan utvikle seg i samsvar med Stortingets vedtatte ambisjon.

Gjennom arbeidet med ny langtidsplan for forsvarssektoren ble det vurdert at en ytterligere styrking av Kystjegerkommandoen, som en del av helheten i langtidsplanen, bør prioriteres. Økningen vil gi økt evne til overvåkning og bidra til situasjonsforståelse og økt redundans. Økningen vil også gi enklere og mer kosteffektiv drift og vedlikehold av materiell gjennom investeringer i eiendom, bygg- og anlegg. Prosjektets kostnadsramme foreslås økt med 344 mill. kroner til 2 980 mill. kroner. Prosjektets styringsramme settes til 2 526 mill. kroner inkludert merverdiavgift.

4 Forslag om godkjenning av oppstart av nye investeringsprosjekter i eiendom, bygg og anlegg

4.1 Prosjekt Ørland – befalskvarter

Hensikten med prosjektet er å erstatte kvarter på Ørland som er avstengt og under avhending grunnet HMS-relaterte forhold, samt fremskaffe flere befalskvarter for å opprettholde de operative leveransene ved flystasjonen. Totalt skal det etableres 250 befalskvarter gjennom dette prosjektet.

Etablering av personellrelatert eiendom, bygg og anlegg er viktig for å beholde og rekruttere personell og tilrettelegge for planlagt personellopptrapping. Behovet for flere kvarter er en konsekvens av etableringen av Ørland flystasjon som hovedbase i Luftforsvaret og tilhørende personellveksten for å bygge opp de kapasiteter flystasjonen skal levere. Det er også nødvendig å etablere tilfredsstillende bostandard for tjenestegjørende

personell på Ørland. Det planlegges med gjennomføring av prosjektet i perioden 2025–2029.

Prosjektets foreslåtte kostnadsramme er 713 mill. kroner inkl. innredning, merverdiavgift, usikkerhetsavsetning og gjennomføringskostnader. Prosjektets styringsramme settes til 623 mill. kroner inkludert merverdiavgift.

5 Andre saker

5.1 Navnendring Forsvarets kompetansesenter for logistikk og operativ støtte

Forsvaret har forhandlet frem ny organisering av våpenskolene med partene. Det er gjort en endring hvor Forsvaret går fra syv til tre våpenskoler. Ved Stortingets behandling av Innst. S. nr. 234 (2003–2004) til St.prp. nr. 42 (2003–2004) ble det besluttet at Forsvarets kompetansesenter for logistikk og operativ støtte (FKL) opprettes på base Sessvollmoen. I forbindelse med etablering av treskolemodellen er det nødvendig at FKL endrer navn.

Det nye navnet til logistikkskolen ved Hærens våpenskole (HVS) er «Forsvarets skole for logistikk og understøttelse», forkortet FSLU. FKL avvikles og underavdelingene som utgjorde kompetansefeltet logistikk ved FKL og HVS videreføres som én skole fra 1. januar 2025. Avdelingene som kommer fra FKL forblir på Sessvollmoen.

Forsvarsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om Investeringer i Forsvaret og andre saker.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om Investeringer i Forsvaret og andre saker i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om Investeringer i Forsvaret og andre saker

I

Investeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2025 kan:

1. Starte opp følgende nye investeringsprosjekter:

Prosjekt	Kostnadsramme
Prosjekt 1133 Program Mime leveransebølge 3	6 143 mill. kroner
Prosjekt Ørland – befalskvarter	713 mill. kroner

2. Endre følgende investeringsprosjekter:

Prosjekt	Kostnadsramme
P2559 Landbasert transportstøtte	3 388 mill. kroner
P5447 Artillerisystem 155 mm	11 117 mill. kroner
P6359 Fremtidig maritim minemottiltakskapabilitet	8 737 mill. kroner
P6380 Kystjegerkommandoen oppgradering	2 950 mill. kroner

II

Forsvarsdepartementet får fullmakt til å justere kostnadsrammene i takt med prisstigningen og som følge av endringer i valutakursene.

=====

